

6	1	4	9	9	4
---	---	---	---	---	---

KOD IDENTYFIKACYJNY

CZĘŚĆ OPISOWA

Projekt konkursowy: Koncepcja zagospodarowania Placu Miejskiego oraz terenu wzdłuż kolejki wąskotorowej w Czarnej Białostockiej.

1. Organizatorzy konkursu:

Gmina Czarna Białostocka
z siedzibą przy ul. Traugutta 2, 16 – 020 Czarna Białostocka;
NIP: 9661771733, REGON: 050659036

Nadleśnictwo Czarna Białostocka
z siedzibą przy ul. Marszałkowskiej 27, 16 – 020 Czarna Białostocka,
NIP: 542 030 42 93, REGON: 050025716.

2. Stan istniejący:

Przedmiotem konkursu jest opracowanie szczegółowej koncepcji zagospodarowania Placu Miejskiego przed budynkiem Urzędu Miejskiego wraz z powiązaniem go z terenem wzdłuż kolejki wąskotorowej na odcinku od ulicy J. Piłsudskiego do przejazdu kolejowego przy ulicy Fabrycznej w Czarnej Białostockiej.

Obszar Placu Miejskiego stanowi kwartał otoczony trzema ulicami, w tym jedną asfaltową (ulica Torowa) oraz dwiema gruntowymi (ul. J. Słowackiego, ul. A. Mickiewicza). Dodatkowo obszar ten ogranicza zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, kościół pod wezwaniem Jezusa Miłosiernego oraz Szkoła Podstawowa nr 2.

Obecnie na placu prowadzona jest budowa nowego budynku Urzędu Miejskiego, a teren wokół jest niezagospodarowany. Obszar objęty opracowaniem (oznaczony kolorem czerwonym w pliku: Granice opracowania) wykorzystywany jest okazjonalnie do organizacji czasowych imprez, festynów, wydarzeń artystycznych, uroczystości religijnych i patriotycznych.

Teren kolejki wąskotorowej (oznaczony kolorem zielonym) jest teren nieużytkowym od roku 1993. Wzdłuż torów biegną obecnie drogi i ścieżki gruntowe. Obszar ten tylko w niektórych częściach jest ograniczony zielenią. Teren omawiany przecina ulice: J. Piłsudskiego (jednocześnie początek terenu opracowywania) Sienkiewicza, Torową, Garażową, Brzozowy Mostek (jednocześnie kończący teren opracowywania).

Kolejkę wpisano do rejestru zabytków ze względu na jej wielkie znaczenie w XX wieku. Linia kolejki wąskotorowej leśnej opłatała kiedyś całą Puszcę Knyszyńską. W latach 1916-18 wybudowano w Czarnej Wsi (czyli obecnej Czarnej Białostockiej) zespół tartaków i zaplecze techniczne kolei wąskotorowej. Celem konkursu jest uporządkowanie tego terenu oraz stworzenie przestrzeni zachęcającej mieszkańców i turystów do spędzania w niej czasu.

3. Idee projektowe:

W decyzjach projektowych kierowano się celem zaprojektowania terenu przeznaczonego na potrzeby rekreacji i wypoczynku grupowego oraz indywidualnego. Teren objęty opracowaniem podzielono na 4 obszary:

- główny plac przed Urzędem Miejskim
- przestrzeń przy kościele pw. Jezusa Miłosiernego
- południowo-zachodni plac
- teren kolejki wąskotorowej

6	1	4	9	9	4
---	---	---	---	---	---

KOD IDENTYFIKACYJNY

Główny plac przed Urzędem Miejskim

Teren placu oraz stanowiący jego integralną część budynek Urzędu Miejskiego będzie stanowił wizytówkę miasta Czarna Białostocka, dlatego teren ten zaprojektowano jako całkowicie utwardzony. Na rynku umieszczono kompozycję ławek i gazonów złożoną z modułów oraz podkreśloną innym materiałem w posadzce drewnem. Układ drewna położonego na ławkach jest równoległy do układu desek na elewacji Urzędu Miejskiego. Cała koncepcja jest podkreślona zmianą odcienia posadzki na ciemniejszy. Dodatkowo wyznaczono miejsce na scenę, która może być lokalizowana w tym miejscu w trakcie ważnych wydarzeń.

Koncepcja zakłada wykorzystanie zabytkowej kolejki do użytku mieszkańców jako kawiarni. Na czas organizowanych wydarzeń będzie przesuwana na teren południowo-zachodniego placu opartego na siatce. Od strony południowej zaproponowano przestrzeń dla uczniów pobliskiej szkoły podstawowej, z możliwością wspólnego wypoczynku i prowadzenia zajęć oraz dyskusji na świeżym powietrzu.

Zaprojektowano parking od strony wschodniej przy ulicy Słowackiego oraz parking dla pracowników Urzędu Miejskiego od strony ulicy Mickiewicza. Dodatkowo wprowadzono przestrzeń zieloną oraz wykorzystano jasną kostkę granitową.

Przy głównym placu zaproponowano szpaler drzew prowadzący do Placu Konstytucji 3 maja ulicą Torową, który podobnie jak projektowane założenie ma również prosty i geometryczny układ.

Przebieżnię przy kościele pod wezwaniem Jezusa Miłosiernego

Na przestrzeni po drugiej stronie placu zaplanowano fontannę z możliwością wykorzystania brodzika przez dzieci w okresie letnim. Dodatkowo zaplanowano układ ławek z gazonami na roślinność niską. Plac ten prowadzi na wschodnią część opracowywanego terenu.

Południowo-zachodni plac

Jest to propozycja stworzona na zasadzie ortogonalnej siatki z układem drzew i ławek. Podział siatki jest podkreślony zmianą odcienia posadzki na ciemniejszy.

Teren kolejki wąskotorowej

Projektowany teren kolejki wąskotorowej opiera się na wstędze torów zabytkowej kolejki z rozbudowanymi przestrzeniami przeznaczonymi na siłownię zewnętrzne, place zabaw oraz przestrzeń wypoczynkową.

Wzdłuż torów jest wyznaczona ścieżka pieszo-rowerowa. Cały obszar zachęca zarówno do spacerów jak i aktywnego wypoczynku. Wprowadzone układy ławek umożliwiają spacerowanie osób starszych oraz o ograniczonej zdolności ruchowej. Ponadto projekt nie przewiduje zmian w układzie terenu co umożliwia swobodne przemieszczanie się osób niepełnosprawnych. Dodatkową atrakcją są proponowane ciągi historyczne i rekreacyjne, które mają zachęcać do przebywania w tej przestrzeni.

4. Roboty przygotowawcze:

Przewiduje się szereg prac przygotowawczych związanych z przebudową nawierzchni i ukształtowania terenu. Odnowienie nawierzchni chodnikowych oraz krawężników w obrębie inwestycji znajdującej się w centrum miasta i strefie reprezentacyjnej. Przewiduje się również

6	1	4	9	9	4
---	---	---	---	---	---

KOD IDENTYFIKACYJNY

wyrównanie terenu i odsłonięcie zarośniętych torów kolejowych, które mają wyznaczać główny pas pieszzy.

5. Projektowana mała architektura:

Projekt nawiązuje do otaczającej przestrzeni. Wszystkie zaproponowane detale nawiązują do elewacji Urzędu Miejskiego i do kościoła pod wezwaniem Jezusa Miłosiernego oraz jego ogrodzenia. Elementy są wykonane z jasnoszarego betonu oraz drewna o kolorystyce nawiązującej do drewna użytego na elewacji Urzędu Miejskiego. Wyjątkiem są tablice informacyjne oraz latarnie, które są wykonane z metalu i nawiązują do kolejki wąskotorowej. Teren inwestycji zagospodarowano elementami małej architektury w postaci kolejki wąskotorowej, siłowni, stołów szachowych, ławek, fontanny, tablic informacyjnych, stojaków na rowery, lamp, masztów flagowych i koszu na śmieci.

Kolejka wąskotorowa: Koncepcja zakłada wykorzystanie zabytkowej kolejki do użytku mieszkańców jako kawiarni. Będzie ona dodatkową atrakcją dla turystów. Może znajdować się tam punkt informacji oraz sprzedaż typowych dań kuchni regionalnej.

Siłownia na dworze: Siłownia jest złożona z przyrządów do ćwiczeń fitness na zewnątrz oraz umiejscowiona na podłożu gruntowym. Przewidywany jest zestaw trwałych urządzeń sprawnościowych. Zaplanowano stworzenie odpowiednio oddalonych przestrzeni z urządzeniami, które się nie powtarzają, tak by zachęcić osoby do przejścia całego terenu i odkrywania nowych urządzeń.

Plac zabaw: Miejsce przeznaczone na plac zabaw jest otoczone modułowymi ławkami oraz gazonami na rośliny tak by zapewnić dzieciom bezpieczeństwo. Cały plac jest umieszczony na podłożu gruntowym. Dodatkowo obok placu znajduje się tablica z warunkami bezpiecznego użytkowania placu oraz stojaki rowerowe.

Ławki: Głównym elementem przestrzeni są ławki, które składają się z modułów. Występują dwa główne moduły: sześcienny i krzywoliniowy. Moduł sześcienny nawiązuje do kształtu prostej formy Urzędu Miejskiego. Moduł krzywoliniowy nawiązuje do kształtu kościoła pod wezwaniem Jezusa Miłosiernego oraz jego ogrodzenia.

Gazony: Forma przeznaczona na rośliny nawiązuje do ławek i stanowi integralną część proponowanych układów.

Fontanna: Fontanna jest elementem wprowadzony w przestrzeni obok kościoła pod wezwaniem Jezusa Miłosiernego. Ten typ małej architektury ma urozmaicać przestrzeń. Prosta forma okalana ciemnymi płytkami posiada dysze do których doprowadzona jest woda pod ciśnieniem i spływa w formie kaskady do płytkiego basenu, w których mogą bawić się dzieci.

Tablice informacyjne: Zaprojektowano tablice informacyjne, które mają przedstawiać historię kolei wąskotorowej. Tablice te mają dodatkowo informować użytkowników siłowni oraz placu zabaw o warunkach bezpieczeństwa. Najważniejszy punkt informacyjny będzie znajdował się przy kolejce wykorzystanej jako kawiarnia na placu przy Urzędzie Miejskim. Element ten posiada wycięty herb miasta Czarna Białostocka oraz przestrzeń w której może być umieszczony tekst.

6	1	4	9	9	4
---	---	---	---	---	---

KOD IDENTYFIKACYJNY

Stojak na rowery: Zaprojektowana forma umożliwia przyłączenie roweru po obu stronach. Element został umiejscowiony przy głównych przestrzeniach wypoczynkowo-rekreacyjnych tzn. przy Urzędzie Miasta, siłowniach i placu zabaw.

Lampy: Lampa posiada prostą formę nawiązującą do głównego budynku znajdującego się na placu oraz innych elementów małej architektury. Żeby utworzyć komfort świetlny i bezpieczną przestrzeń do spacerów po zmierzchu lampy rozmieszczono w odległości ok. 17,5 m. Lampy oświetlają cały teren projektowany.

Maszy: Dla podkreślenia znaczenia budynku Urzędu Miejskiego wprowadzono do zagospodarowania trzy maszty, na których mogą być umieszczone flagi.

Kosze na śmieci: Pojemniki na odpady nawiązują formą i rozwiązaniami materiałowymi do pozostałych zaprojektowanych elementów małej architektury.

Szata roślinna: Wszystkie rośliny są dostosowane do strefy klimatycznej. Z powodu organizacji okazjonalnych uroczystości na palcu roślinność występuje w rozmieszczonych rytmicznie gazonach.

Proponowane rośliny w donicach:

- Brukentalia ostrolistna (balkan rose)
- Wrzosiec czerwony (rubintepich)
- Cis pospolity (summergold)
- Wrzos pospolity (gold haze)
- Żywotnikowiec japoński (nana)
- Karmnik ościsty
- Kosmatka śnieżna
- Cyprysik japoński (Nana Gracilis)

Pozostała proponowana roślinność:

- Cyprysik japoński (drath)
- Klon zwyczajny
- Sosna zwyczajna.

Posadzki: Obszar jest wyłożony trzema typami posadzek:

- jasnymi płytami granitowymi (wymiar 50x50cm), które występują na placu przed Urzędem Miejski oraz na pozostałych placówkach wzdłuż torów kolejki.
- ciemnymi płytami granitowymi (wymiar 50x50cm), które podkreślają proponowaną koncepcję oraz na głównej ścieżce wzdłuż torów.
- drewnianą posadzką, która podkreśla układ ławek zaproponowany w koncepcji.

6. Podsumowanie:

Proponowana koncepcja tworzy spójną całość, która wynika z otaczającej przestrzeni i umożliwia organizację wszelkich wydarzeń. Formy oraz materiały nawiązują do otoczenia i są jego integralną częścią. Zieleni natomiast łączy opracowywany teren z zastaną zielenią miejską jednocześnie osłaniając ścieżkę wśród torów. Dodatkową atrakcją są proponowane ciągi historyczne i rekreacyjne, które mają zachęcać do przebywania w tej przestrzeni. Zaproponowany układ przestrzenny miejsca zachęca do spotkań.